

ЕФІРНА ОЛІЯ ФЕНХЕЛЮ – ПЕРСПЕКТИВНА СКЛАДОВА ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ

Онищук В.О., Вишнеvsька Л.І., Бисага Є.І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Найціннішою вважається ефірна олія, що отримується з насіння фенхелю різновиду *Foeniculum vulgare*, який дає «солодку» олію. Олія солодкого фенхелю в своєму складі містить α -пінен (1 %), α -фелландрен, лімонен (7 %), γ -терпінен (1 %), фенхон (1-2 %), метилхавікол (3-5 %), анетол (60-70 %). Ефірна олія фенхелю є перспективною складовою лікарських засобів, що застосовуються при метеоризмі та розладах шлунково-кишкового тракту, хронічних та гострих захворюваннях легенів і бронхів з порушенням утворення і транспорту слизу тощо. Має відхаркувальну, спазмолітичну і антибактеріальну дію, стимулює процес травлення, зменшує утворення газів у кишечнику та поліпшує їх відходження, пом'якшує спазми кишківника.

У фармацевтичній промисловості препарати з ефірною олією фенхелю найчастіше використовуються перорально у вигляді крапель та гранул. В народній медицині ефірна олія кропу та фенхелю широко використовується як вітрогінний засіб. Діапазон застосування хворими лікарських засобів з олією фенхелю та кропу включає немовлят, дітей, молодь, населення старшого та середнього віку. Отже, удосконалення і здешевлення методик добування ефірної олії фенхелю, її дослідження та розширення асортименту лікарських форм з нею є актуальним завданням медицини та фармації, що забезпечує раціональне використання сировини, максимальний вихід ефірної олії і отримання нових цільових продуктів. А застосування ректифікації олії фенхелю дозволяє підвищити її якість і підняти вміст анетолу до 60 %.

Мета дослідження. Метою проведених досліджень є отримання ефірної олії фенхелю, здешевлення та удосконалення технології її добування, розробка методик ідентифікації основних біологічно активних речовин та методик додаткового очищення ефірної олії, дослідження стабільності ефірної олії та дослідження розробки лікарських препаратів на її основі.

Матеріали та методи. Для виділення ефірної олії фенхелю з рослинного матеріалу найбільш широко використовують перегонку з водяною парою, що включає в себе наступні етапи: подрібнення цілих рослин фенхелю, нагрівання та кип'ятіння, дистиляція, декантація, отримання первинної олії фенхелю та дистиляційної води, відстоювання, отримання ефірної олії фенхелю.

Результати та висновки. Шляхом перегонки з водяною парою за методом 1 ДФУ 2.0 отримали ефірну олію фенхелю, вміст якої у перерахунку на абсолютно суху сировину становить 3,88 %. Розробили методики ідентифікації анетолу та фенхону, виходячи з їх хімічної структури.